

Statnett SF
PB 5192, Majorstuen
0302 Oslo

Bergen 04.06.2015

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) er samarbeidsforum mellom natur- og friluftsansjoner på fylkesnivå. Formålet med FNF er å styrke organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftsansjessene i de enkelte fylkene. Bak etableringen av FNF står Norsk Friluftsliv (tidl. FRIFO), Friluftsrådenes Landsforbund (FL) og Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN). Disse omfatter solide og tungt etablerte natur- og friluftsansjoner som bl.a. Den Norske Turistforening (DNT), Naturvernforbundet og Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF).

Statnett sin nettutviklingsplan er av felles interesse for flere fylkesvise FNF i Norge, og derfor har vi valgt å sende inn en felles høringsuttalelse til planen som nå er på høring. Denne høringsuttalelsen er signert av 10 fylkesvise FNF i hhv. Hordaland, Oppland, Sogn og Fjordane, Troms, Rogaland, Østfold, Telemark, Hedmark, Oslo og Akershus.

Høringsinnspill vedr. Statnetts nettutviklingsplan 2015

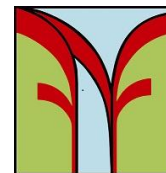
Viser til utkast til nettutviklingsplanen for 2015 som nå er på høring med frist 4. juni 2015.

Statnett har store planer for investeringer i sentralnettet de neste 10 årene, med bakgrunn i årsaker som teknisk levetid for eksisterende nett, forsyningsikkerhet, tilrettelegging for ny verdiskapning, el-sertifikatordningen som utløser behov for mer nett, befolknings- og forbruksvekst og politiske ønsker om å utjevne regionale ubalanser og kraftpriser.

Statnett sin oppgave er å sørge for at sentralnettet i Norge utvikles og driftes på en samfunnsmessig rasjonell måte (Nettutviklingsplan 2013). Utbygging av kraftlinjer kommer ofte i konflikt med allmenne interesser som naturverdier, friluftsliv og landskap. Vi mener det er nødvendig at dette vies en større oppmerksomhet i en overordnet plan av denne typen enn det som er lagt opp til i nettutviklingsplanen som nå er på høring (og også tidligere planer, hvor disse temaene har vært mer eller mindre fraværende).

Nasjonal transportplan (NTP) kan sammenlignes med nettutviklingsplanen på den måten at de begge er overordnede planer for utvikling av infrastruktur i samfunnet, hvor utviklingen kan komme i konflikt med allmenne interesser. Både NTP og den europeiske nettutviklingsplanen (Ten Year Network Development Plan, TYNDP) for 2014 i regi av ENTSOE (European network of transmission system operators for electricity), inneholder beskrivelser av allmenne interesser og mulige konfliktområder, samt hvordan disse skal overkommes.

Vi mener at Statnett må planlegge fremtidens nettbehov basert på et bredere perspektiv enn hva det legges opp til i planen for 2015, og modellere hvordan ulike scenario for

utviklingen mot et lavkarbonsamfunn vil påvirke det fremtidige behovet for nettutbygging. Vi viser bl.a. til den europeiske nettutviklingsplanen TYNDP, hvor dette er en naturlig del av planens oppbygning.

Våre innspill til Statnett sin nettutviklingsplan for 2015 kan oppsummeres i to punkter:

1. Natur- og friluftslivsinteresser inn i nettplanleggingen

Norge har som mål å stanse tap av biologisk mangfold, og regjeringen har store ambisjoner om å sikre viktige naturområder og ivareta økologiske funksjoner. Samtidig er det i dag et stort utbyggingspress mot norsk natur, i stor grad representert av vei-, energi- og andre arealkrevende inngrep. Over 1000 kvadratkilometer inngrepsfri natur gikk tapt i perioden 2003-2008, hvorav energisektoren alene sto for 40 %. Kraftlinjer utgjorde en betydelig del av dette.

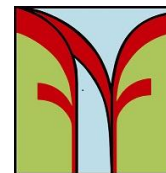
Vi etterlyser en erkjennelse av at de utbygginger som er beskrevet i nettutviklingsplanen kan komme i konflikt med viktige natur-, landskaps- og friluftslivsverdier, og strategier for hvordan slike konflikter skal overkommes. Dette er det naturlig å beskrive i en overordnet plan av denne typen, da hovedrapporten skal legge vekt på informasjon av allmenne interesser. Viser for øvrig til Nasjonal transportplan (NTP) 2014 – 2023 kap. 12 der natur- og friluftshensyn inngår som en naturlig del av infrastrukturutviklingen.

Statnett viser i utkastet til nettutviklingsplan 2015 til at disse hensynene er noe som behandles i konsesjonsprosessen, og at det er konsesjonsmyndighetene som veier ulike hensyn opp mot hverandre. Vi mener en burde kunne forvente mer av en bedrift som er eid av staten, er systemansvarlig i det norske kraftsystemet og er en betydelig samfunnsaktør med et klart definert samfunnsoppdrag. Viser for øvrig til Stortingsmelding nr. 10 (2008-2009) som sier at bedrifter med statlig eierskap skal være ledende i å ta samfunnsansvar.

Vi ønsker et eget kapittel viet til allmenne interesser (herunder natur- og friluftslivsverdier) i nettutviklingsplanen, og at følgende formålshensyn beskrives:

Ved nettutvikling skal en:

- Sikre gode medvirkningsprosesser som ivaretar allmenne interesser
- Vurdere de totale sumvirkningene av inngrepene i forhold til natur-, kulturminne-, landskaps- og friluftshensyn (jf. naturmangfoldloven § 10)
- Søke å legge nye traseer utenom viktige natur-, kulturminne-, landskaps- og friluftsområder
- Søke å velge de minst konfliktfylte utbyggingsalternativ, som å velge oppgradering av eksisterende master og linjenett fremfor å bygge nye, der hvor det er mulig
- Sørge for gode, avbøtende tiltak der det er aktuelt, som f.eks. merking av linjer i områder hvor det er stor kollisjonsfare med fugl (våtmark, dalfører m.m.).

Spesielt om oppgradering

Vedr. oppgradering av eksisterende nett, så henviser Statnett stadig vekk til at dette er deres hovedstrategi, og at hele 2/3 av de planlagte prosjektene frem til 2025 er oppgraderinger. Samtidig er det slik at bygging av en ny trasé som går parallell med eksisterende trasé innenfor 20 km fra eksisterende, faktisk kan defineres som en oppgradering. Brukere av et område vil nok ikke oppfatte en ny linje som bygges 20 km fra forrige linje som en oppgradering, men som en ny linje. Miljøkonsekvensene vil også være ganske forskjellige sammenlignet med om man faktisk oppgraderer og bruker eksisterende master og trasé. Vi mener derfor denne kommunikasjonen fra Statnett (om at 2/3 er oppgraderinger) er misvisende, og dette burde omformuleres på en slik måte at det ikke kan misforstås.

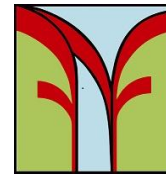
Opprop om kunnskapsløft for norsk natur

Vi visert til oppropet om et kunnskapsløft for norsk natur (vedlagt), hvor både miljøbevegelsen og industrien går sammen om å be om økte bevilgninger til naturkartlegging i Norge. Økt kunnskap om naturgrunnet vil føre til bedre planlegging, raskere beslutninger, færre konflikter og mindre forsinkelser i utbyggingsprosjektene. Vi oppfordrer herved Statnett til offisielt å støtte opp om det samme oppropet.

2. Energieffektivisering, energisparing og energiomlegging

Den europeiske nettutviklingsplanen TYNDP gjør rede for 4 ulike scenario for utviklingen av det europeiske samfunnet mot en lavkarbonøkonomi (basert på EUs Energy Roadmap 2050): 1) "Slow Progress", 2) "Money Rules", 3) "Green Transition" og 4) "Green Revolution". Denne scenario oppbyggingen er fraværende i Statnett sitt utkast til nettutviklingsplan 2015, noe vi mener er uheldig.

En naturlig del av Statnett sitt samfunnsoppdrag må være å gjøre rede for hvordan utviklingen av det norske samfunnet vil være med på å påvirke det fremtidige behovet for nettutviklingen i landet. Energieffektivisering, energisparing og energiomlegging er helt sentrale komponenter for utviklingen mot et lavkarbonsamfunn. Disse må vies større plass i nettutviklingsplanen, og vi ønsker et eget kapittel hvor mulighetene innenfor disse områdene beskrives sammen med en redegjørelse av hvordan det vil påvirke behovet for nettutvikling fremover.

forum for
natur og friluftsliv

Med vennlig hilsen

Johanna Myrseth Aarflot
Fylkeskoordinator
FNF Hordaland

Ole Morten Fossli
Fylkeskoordinator
FNF Oppland

Elisabeth Dale
Fylkeskoordinator
FNF Sogn og Fjordane

Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator
FNF Troms

Emily Halvorsen
Fylkeskoordinator
FNF Rogaland

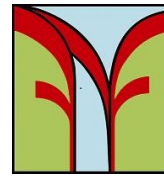
Magne Kværum
AU leder
FNF Østfold

Mariken Kjøhl
Fylkeskoordinator
FNF Telemark

Christian Dufseth
Fylkeskoordinator
FNF Hedmark

Johan Hval
Fylkeskoordinator
FNF Oslo

Ruben A. Pettersen
Fylkeskoordinator
FNF Akershus

Tilsluttede organisasjoner:

FNF Hordaland

Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland
Bergen og Hordaland Turlag (DNT)
Naturvernforbundet Hordaland
Bergen og Omland Friluftsråd
Norsk Ornitologisk Forening, Bergen lokallag
Syklistenes Landsforening Bergen og omegn
Hordaland fylkeskystlag
Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen
Voss Utferdslag (DNT)

FNF Oppland

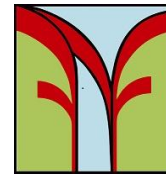
Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland
Oppland Orienteringskrets
DNT Gjøvik og Omegn
Naturvernforbundet i Oppland
Vestoppland Krets – Norges Speiderforbund
Gudbrandsdal Krets – Norges Speiderforbund
Norsk Ornitologisk Forening Oppland

FNF Sogn og Fjordane

Norges Jeger- og Fiskerforbund Sogn og Fjordane
Sogn og Fjordane Turlag (DNT)
Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane
Fortidsminneforingen i Sogn og Fjordane
Norsk Ornitologisk Forening avd. Sogn og Fjordane

FNF Troms

Troms Turlag (DNT)
Nord-Norsk Botanisk Forening
Harstad Turlag (DNT)
Framtiden i våre hender Tromsø
Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms
Troms Orienteringskrets
4H Troms
Norges Turmarsjforbund Troms
Naturvernforbundet Troms
Troms Fylkeskystlag
Troms KFUK KFUM-speidere

Tromsø Casting- og Fluefiskerforening
Nord-Troms Krets – Norges Speiderforbund

FNF Rogaland

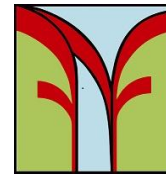
Stavanger Turistforening (DNT)
Haugesund Turistforening (DNT)
Norges Jeger- og Fiskerforbund Rogaland
Vesterlen krets – Norges Speiderforbund
Rogaland KFUK-KFUM speidere
Haugaland KFUK-KFUM speidere
Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland
Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd.
Syklistenes Landsforening Sør-Rogaland
Rogaland orienteringskrets
Stavanger Kajakklubb
Haugesund Kajakklubb
Sørmakras Venner
Stavanger Rugier Ro og Råseillag
Gansfjord Seilforening
Friluftsrådene: Ryfylke, Dalane, Jærende og Vest.

FNF Østfold

Naturvernforbundet i Østfold
Østfold Botaniske Forening
Norsk Ornitologisk Forening Østfold
4H Østfold
Oslofjordens Friluftsråd
DNT Indre Østfold
DNT Nedre Glomma
DNT Vansjø
Tistedalens Friluftslag
Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold

FNF Telemark

Norges Jeger- og Fiskerforbund Telemark
Telemark Turistforening (DNT)
Porsgrunn og Omegns Turistforening (DNT)
Naturvernforbundet i Telemark
Rovfuglgruppa i Telemark

forum for
natur og friluftsliv

FNF Hedmark

Hamark og Hedemarken Turistforening (DNT)

DNT Finnskogen og Omegn

Odal Turlag (DNT)

Hedmark Orienteringskrets

Naturvernforbundet i Hedmark

Norges Turmarsjforbund

Glåmdal Krets – Norges Speiderforbund

Hedmark Krets – Norges Speiderforbund

Norsk Ornitologisk Forening avd. Hedmark

Norges Jeger- og Fiskerforbund Hedmark